

افزودنی مناسب است تا به شکل مناسب دارویی درآید و ضمناً آزمایش‌های متعدد قبل، حین و بعد از تولید هم انجام می‌گیرد. ساخت مواد اولیه شیمیایی الزاماً وظیفه داروساز نیست، زیرا این مواد دارو محسوب نشده و طبیعتاً وظیفه شیمییدان‌ها است که آن‌ها را سنتز کنند و داروسازان هم از آن‌ها در تولید دارو استفاده نمایند. داروسازان در دروس خود در دانشکده‌ها، تنها مقدار اندک (و مناسبی) دروس مربوط به ساخت دارو را می‌خوانند و بقیه درس‌شان به دروس مختلف داروشناسی، پزشکی، بیماری‌ها و... اختصاص دارد. به نظر می‌رسد اطلاق نام داروساز به این افراد چندان صحیح نباشد.

این که چرا به این افراد داروساز گفته می‌شود، سابقه‌ای قدیمی دارد و آن این که این افراد در محل کار خود واقعاً دارو می‌ساخته‌اند. به مرور زمان و با پیشرفت و تخصصی شدن علم داروسازی، عملاً اختصاص داروسازی برای داروسازان از بین رفته است.

شاید بهتر بود اسم دیگری برای داروسازان فعلی انتخاب می‌شد مانند دارودان (مثل شیمی دان)، داروگر (مثل پژوهشگر)، داروشناس (مانند باستان‌شناس) و... که هر کدام از جهاتی نام‌آنوس هستند. اسامی "داروپزشک" و "کارشناس علوم دارویی" هم می‌توانند مناسب باشند.

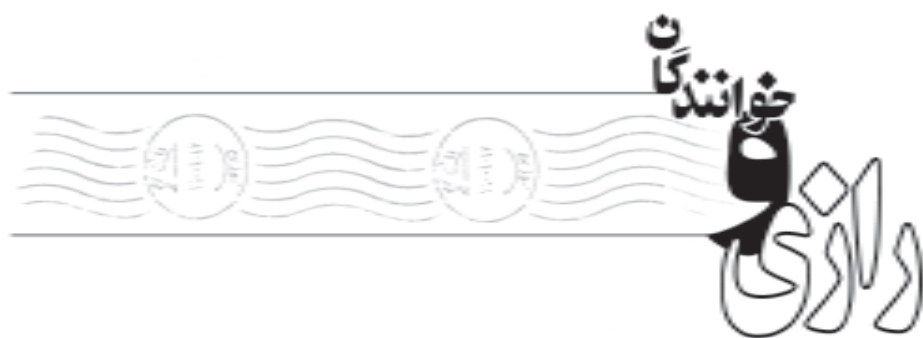
این که با تغییر اسم داروساز، آیا مشکلات حل می‌شوند یا تقلیل می‌یابند، این گونه نخواهد بود و این که از کجا و توسط چه کسی

این کار باید صورت پذیرد، باز معلوم نیست. به هر حال، پیشنهاد می‌شود از تعویض اسامی دانشکده‌های داروسازی به علوم دارویی شروع کنیم (یادمان باشد که اسم دانشکده اصفهان، داروسازی و علوم دارویی است). در خارج هم اسم برخی دانشکده‌ها علوم دارویی است. عملاً هم در دانشکده‌ها، داروسازی تدریس نمی‌شود بلکه علوم مختلف دارویی تدریس می‌گردد.

در پایان توجه خوانندگان محترم را به لغات pharmacy و pharmaceuticals جلب می‌کنم. آیا این دو واژه یک معنی دارند (یعنی داروساز)؟ به نظر می‌آید اولی را باید دارویی و دومی را داروساز ترجمه کنیم. به تعریف واژه pharmacy در فرهنگ پزشکی دورلند توجه بفرمایید:

pharmacy (fahr'mah-se) [Gr. pharmakon medicine] 1. the branch of the health sciences dealing with the preparation, dispensing, and proper utilization of drugs. 2. a place where drugs are compounded or dispensed. chemical p., pharmaceutical chemistry. galenic p., the pharmacy of vegetable medicines.

pharmacist (fahr'mah-sist) one who is licensed to prepare and sell or dispense drugs and compounds, and to make up prescriptions; an apothecary, druggist, or (British) chemist.

جامعه مردم، پزشکان، بیماران و حتی مسؤولان محترم، به صرف نام داروسازی، محل کار آن‌ها را فقط و فقط کارخانه تصور می‌کنند و گاهی حتی معتقدند که مشکلات دارویی کشور، تقصیر داروسازان است که از وظیفه اصلی خود که ساخت دارو در کارخانه است، بازمانده‌اند و به امر داروفروشی پرداخته‌اند.

باید ذکر کرد که ساخت دارو به مفهوم ترکیب کردن ماده اولیه شیمیایی دارویی با مواد

■ **جناب آقای فراز مجاب**، یکی از مشاوران فعال نشریه، نظر خود را در زمینه نامه جناب آقای دکتر بهزاد چنین بیان می‌دارند:

«... به دنبال مطالعه مطلب و نامه ارسالی آقای دکتر محمود بهزاد در صفحه رازی و خوانندگان ماهنامه دی ۸۴، اینجانب هم نظر خود را ارسال می‌دارم. در صورت صلاحدید و بررسی لطفاً اقدام به چاپ آن بفرمایید.

» یکی از مسایل و مشکلاتی که داروسازان با آن مواجه هستند، این است که افراد مختلف

فارماسی و فارماسیست را اصلاً به عنوان "ساخت دارو" معرفی نکرده است و pharmaceutics به معنی داروسازی است. مجدداً پیشنهاد می‌شود دانشکده‌ها به اسم "علوم دارویی" و تحصیل‌کرده‌های آن‌ها به کارشناس ارشد یا دکترای حرفه‌ای علوم دارویی (نه داروساز) به تدریج تبدیل شوند. مسلماً با این کار اندکی از توقعات و مورد انتظار و مشکلات همکاران حل خواهد شد ...»

■ یکی از همکاران به نام دکتر سید عدنان ساری، کارشناس ارشد بازنشسته دانشگاه علوم پزشکی مازندران طی نامه‌ای برای نشریه رازی چنین نگاشته‌اند:

«... ضمن تبریک سال نو و عرض خسته نباشید

می‌خواهم بدانم آیا کتاب معروف الحاوی نوشته دانشمند فرزانه ابوبکر محمد رازی به فارسی ترجمه شده است و اگر ترجمه شده چگونه می‌توان به دست آورد.

ضمناً خوب بود جناب آقای دکتر سید محمد صدر مدیر مسؤول محترم ماهنامه که ید طولانی در زبان عربی دارند فقط به ذکر فهرست مقالات نوشته شده توسط دانشمند فرزانه رازی اکتفا نمی‌کردند و در حد امکان خود مقاله را ترجمه می‌کردند چون ذکر نام آن دانشمند بر روی ماهنامه شایستگی آن را دارد که داروسازان محترم به کنه و عمق تبحر آن دانشمند عظیم‌الشأن پی ببرند و از زحمات و پایداری ایشان در حرفه داروسازی و پزشکی سرمشق بگیرند ...»

